

INFO Zomer 2020

Verenigingsblad van IVN De Oude Landgraaf

Verschijnt 4 x per jaar

Opgericht 2 april 1968 als afd. Schaesberg-Nieuwenhagen

*Instituut voor natuureducatie
en duurzaamheid*

www.ivn.nl/afdeling/de-oude-landgraaf

BESTUUR:

VOORZITTER:	Crit Geraets	2022
	Voortstraat 12 6373 AW Landgraaf Tel. 045-5311503	
SECRETARIS:	Mariet Kölgen	2024
	Onderstestraat 34 6415 PZ Heerlen tel. 045 – 5327618	
PENNINGMEESTER:	Frans van den Camp	2023
	Larikslaan 13 6371 KE Landgraaf 045 - 5321427	
	BESTUURSLEDEN:	
	Jo Robberts	2023
	Pierre Tillmanns	2022
	Frits Kusters	2024

Secretariaat:

Onderstestraat 34, 6415 PZ Heerlen

E-mail: ivnmarietkolgen@hetnet.nl

WERKGROEPEN:

Wandelwerkgroep

Voor informatie bellen: Jos Littmann, tel. 045 -5322273

Organiseert: Ochtend- middag- of avondwandelingen, ca 2 ½ uur.

Vogelwerkgroep

(bijeenkomst iedere vrijdagochtend)

Voor informatie bellen: Math Marell 06 42355968

Vogelobservatie in het veld, vogelbescherming, vervaardiging, ophangen en controle van nestkastjes.

Paddenwerkgroep

Organiseert jaarlijkse overzetactie amfibieën op diverse locaties.

Voor informatie bellen of mailen:

Fon Wachelder, tel 045 – 2055413,

fonwachelder@gmail.com

Adres Bosrand: Puddelerweg 59 & 59A, Landgraaf.

Hebt u er al eens aan gedacht om actief lid te worden?

Bij bovenstaande werkgroepen is iedereen welkom.

Voorwoord

We zitten in een vreemde situatie, daar weten jullie alles van. Het coronavirus houdt ons nog stevig in de greep en hoewel de coronamaatregelen steeds verder versoepeld worden, moeten we ons leven en gedrag nog steeds aanpassen. We willen geen nieuwe ziektegolf.

Alle organisaties moeten eraan geloven, maar stapje voor stapje mag steeds iets meer.

Sinds maandag 1 juni mogen de IVN-afdelingen weer activiteiten organiseren, mits er geen risico's worden genomen, dus de afstand van 1,5 m. moet nog steeds in acht worden genomen.

Elders in deze INFO kunt u lezen hoe onze plannen voor de rest van het jaar zijn, onder voorwaarde dat er geen nieuwe zwaardere maatregelen worden aangekondigd.

SAMEN DOEN WE WAT KAN, SAMEN ZIJN WE STERK.

Mariet Kölgen

1.

Wandelen in 2020

De volgende wandelingen willen we dit jaar nog organiseren...

- **20 september, Wandeling Tevenerheide, Start om 10.00 uur bij manege Heihof, Abdissenbosch, door Fon.**
- **4 oktober, Wandeling Houthem Sint Gerlach, Start om 10.00 uur vanaf de parkeerplaats bij het complex Houthem/Sint Gerlach, door Henny.**
- **8 november, Wandeling Eygelshoven kerkhof, Grote boslocatie, Start om 10.00 uur bij de begraafplaats Boomgaardskuilweg, Eygelshoven, door Marianne.**
- **13 december, Wandeling Volmolen Epen, Start om 10.00 uur op de parkeerplaats bij de Volmolen in Epen, door Fon.**

Het kan zijn dat we een beperkt aantal wandelaars toelaten.....het kan zijn dat we de wandelroute gaan aanpassen...of andere maatregelen nemen.

Voor iedere wandeling wordt een publicatie gemaakt en - zo mogelijk - in de INFO gepubliceerd of per mail aan de leden verstuurd.

Als u meer informatie wenst, kunt u altijd de leiders van de wandelingen bellen. Hier volgen de telefoonnummers:

Jos Littmann, tel. 045 - 5322273

Henny Esser, tel. 06 13779438

Fon Wachelder, tel. 06 49067997

Marianne Slangen, tel. 06

55733866

Mariet Kölgen, tel. 06 53204

2.

Zo slim als een mus.

Vorig jaar zijn bij onze dochter in de straat de daken van de huurwoningen geïsoleerd.

Op het moment dat de werklieden begonnen met het verwijderen van de dakpannen, brak er een ongelooflijke paniek uit onder de grote mussen-gemeenschap. De vogels hadden namelijk hun nesten onder de dakpannen gebouwd. De horizontale panlatten vormen richels waartegen de nesten aanliggen, zodat ze niet konden wegzakken. De huismussen kruipen vanuit de dakgoot onder de pannen door, tot wel twee meter naar boven.

Zo hadden ze in hun straat hele kolonies van mussennesten op diverse plaatsen. Op het moment dat men dus begon met het openleggen van de pannen, ging ik naar bouwvakkers toe en vroeg ik hen of daar wel toestemming of een vergunning voor was afgegeven. Met veel verbazing werd er op mijn vraag gereageerd. Ze hadden van zoiets nog nooit gehoord. Ik vroeg of ze wilden stoppen met hun bezigheden omdat het broedseizoen in volle gang was en de huismus op de rode lijst staat.

Nou, dat waren ze dus mooi niet van plan.

In Zeist bevindt zich de Stichting Vogelbescherming Nederland.

Deze Stichting zet zich in voor het behoud van vogels en waakt over het welzijn van vogels. Zo ook over de huismus. Ik heb deze stichting geïnformeerd wat er zich afspeelde bij mijn dochter in de buurt.

3.

De Stichting kwam gelijk in actie en de provincie werd ingeschakeld. Al snel kwam al iemand de ladder op om de situatie te beoordelen.

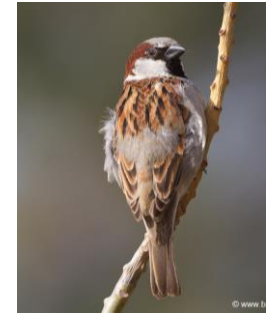
Hierna werd er opdracht gegeven om de onderste twee meter pannen te verwijderen. De nesten moesten gemarkeerd en afgeschermd worden met aluminium profielen. Dit zorgde ervoor dat er geen isolatiemateriaal (dat via slangen onder de dakpannen gespoten werd) bij de nesten kon komen. Nadat deze maatregelen waren genomen, is de mussenpopulatie in die buurt in stand gebleven en zelfs gegroeid. Er is nu ook een nieuwe kans gecreëerd voor de mussenpopulatie.

Onze mussen hebben ontdekt dat de horizontale aluminium – richels van de zonnepanelen net zo handig zijn als panlatten. De vogels kunnen er een nest tegen aan bouwen. Kijk, en die ontdekking is iets wat zich door aapjes – gedrag onder de mussen aan het verspreiden is. De acht woningen met zonnepanelen zijn inmiddels al met mussenbezoek vereerd. Ik hoop dat deze nestmogelijkheid zich voortzet onder de mussenfamilie en misschien kan deze dan weer van de rode lijst af.

Frits Kusters

4.

Website

Op onze website (www.ivn.nl/afdelingen/de-oude-landgraaf) kunt u alles vinden over onze afdeling: wandelingen, werkgroepen, activiteiten, berichten, foto's en alle nieuws dat voorhanden is.

Kijk eens wat vaker op onze website, want het laatste nieuws over De Oude Landgraaf kunt u hier steeds vinden.

Ledenvergadering

De ledenvergadering die dit jaar zou plaatsvinden op 23 april hebben we uitgesteld naar het jaar 2021. We willen veel mensen de kans geven om aanwezig te zijn. Die garantie hebben we dit jaar niet.

De jubilarissen van dit jaar worden gewoon volgend jaar uitgenodigd. We leggen dan verantwoording af over 2 jaar, met betrekking tot onze activiteiten en met betrekking tot onze financiële situatie.

Eerste bijeenkomst in coronatijd

We zitten nog in de coronatijd hoewel de regels versoepeld zijn en er weer bijeenkomsten mogelijk zijn. Dat heeft ons doen besluiten met de vrijdaggroep weer bij elkaar te komen en er als feestelijk tintje een gezamenlijk ontbijt van te maken. Er waren wat voorbereidingen voor nodig, maar op vrijdag 19 juni hebben we de meeste mensen weer gezien.

Er werden meteen ook concrete plannen gemaakt voor de toekomst zodat we in coronatijd weer voor de natuur aan de slag kunnen, met afstand...

Interesse? Iedereen is welkom op de vrijdagochtend, om te kijken, te praten, wat te doen en om koffie te drinken.

En we mogen wel zeggen dat de eerste bijeenkomst op 19 juni heel gezellig was.

Activiteiten werkgroepen

De werkgroepen kunnen weer actief worden als het mogelijk is om hierbij afstand te houden.

De WANDELWERKGROEP gaat de resterende wandelingen vanaf september organiseren. De dan geldende voorschriften zullen bij die wandelingen worden nageleefd.

Met zoveel mogelijk vrijwilligers gaan we **het terrein** aanpakken, d.w.z. de bomen die zich intussen uitgezaaid hebben en uitgegroeid zijn, worden verwijderd. Vooral naaldbomen moeten het ontgelden. Voor enkele mooie loofbomen is er wel plek. Op de bijeenkomst van 19 juni hebben zich mensen gemeld die de kar willen trekken en vrijwilligers die de eerstkomende vrijdag aan de slag gaan. Veel handen maken licht werk.

Het **JAARLIJKSE UITJE** van onze vrijwilligers willen we later in het jaar laten doorgaan. We blijven in de buurt en nemen geen risico's, maar iets om naar uit te kijken wordt het wel. Hoe en wat "hingt nog in wieg zek". En ik hoop dat je die Limburgse uitdrukking begrijpt. Moeilijk te vertalen, waar het vandaan komt? Geen idee.

7.

We durven intussen voorzichtig stellen dat de benodigde financiën voor een **nieuwe poel** op ons terrein nu binnen zijn. Hoofzakelijk de verdienste van onze voorzitter die verschillende sponsorbronnen wist aan te boren.

We gaan samen met het IKL hiermee zo vlug mogelijk aan de slag.

8.

Buitenschilderwerk

In de komende periode worden onze gebouwen aan de buitenkant van een nieuwe verflaag voorzien.
Dank aan de gemeente!

IVN Limburg Bomenfestival

De afdelingen is gevraagd om in 2021 deel te nemen aan een BOMENFESTIVAL. Iedere afdeling zou dan een activiteit moeten organiseren waarin bomen centraal staan.

We hebben ons bedacht dat bomen tegenwoordig voor problemen en verwarring zorgen. Waarom worden zoveel bomen gekapt? Waarom zijn we niet tijdig geïnformeerd? Waarom hebben we geen inspraak gehad? Was die bomenkap wel nodig? En wij, en de gemeente krijgen daar steeds meer vragen over. De antwoorden zijn heel divers en niet altijd bevredigend. Goede informatie is dringend nodig. Het ligt dus voor de hand dat de bomenactiviteit vooral daarover gaat. De gemeente wil dit waarschijnlijk met ons samen aanpakken. Twee vliegen in een klap.

Gegarandeerd komen er publicaties over dit plan.

9.

IVN-terrein bij lijkenhuisje enkele jaren geleden

NIEUWE BANKREKENING

Ons bestuur heeft een nieuwe bankrekening bij de RABO-bank geopend. Voor verenigingen biedt de RABO-bank voordelen. Hierover wordt u uitgebreid geïnformeerd bij het versturen van facturen.

Voor degenen die iets willen regelen en/of wijzigen met de automatische afschrijving is hier al het nummer:

NL67 RABO 0352 4849 18 t.n.v. F.A.A. van den Camp IVN Landgraaf.

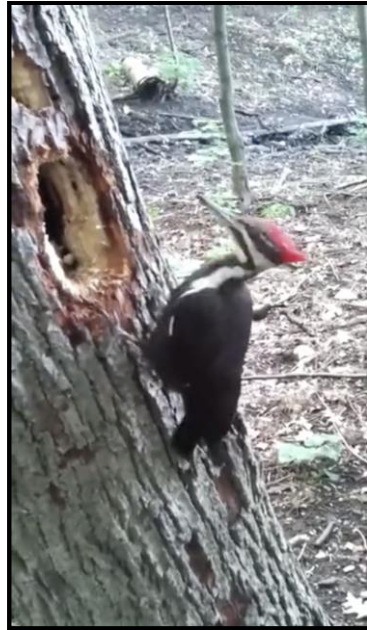
10.

Foto van een **zwarte specht** die bezig is met het uithollen van zijn nest in een boom.

De foto is gemaakt van een filmpje waarin de actie van de specht levensecht te horen en te zien is.

De stukken hout vliegen in het rond.

Het filmpje, gemaakt door Math Marell, is te zien op onze website.

De Natuurgids

De mooie **Natuurgids** die de meesten van onze leden 8x per jaar ontvangen wordt met ingang van 1 januari 2021 met € 1,50 verhoogd. Via de vereniging betaalt u dan voor de 8 nummers € 17,-. U zult dat zien dat we dat verrekenen in de factuur die we in november sturen.

Beëindigt het coronavirus de stikstofcrisis?

Bron: Quest

Het leven van miljoenen mensen ligt sinds de coronacrisis grotendeels stil. De natuur daarentegen is levendiger dan ooit. In Venetië vullen vissen de kanalen, in plaats van peperdure gondels, en de lucht boven delen van China is voor het eerst in jaren opgeklaard. Gaat corona het milieu in Nederland ook schoner maken?

Hét hoofdpijndossier van 2019 was natuurlijk de stikstofcrisis. Voor wie het door alle coronahectic alweer vergeten was, die crisis is ontstaan door een teveel aan stikstof in de lucht. Dat dwarrelt neer op onze natuurgebieden en vermindert de biodiversiteit. Want hoewel we stikstof in de atmosfeer nodig hebben, is een overschot niet goed.

Soorten verdwijnen door een teveel aan stikstof

'We hebben stikstof nodig om aminozuren en eiwitten aan te maken', vertelt Michiel Wallis de Vries, onderzoeker bij De Vlinderstichting en buitengewoon hoogleraar ecologie & bescherming van insecten aan Wageningen University. 'Maar een overschot creëert een disbalans, waardoor er een voedselrijk milieu ontstaat.' Dat klinkt misschien positief, maar dat is het niet. 'Er is maar een beperkt setje soorten dat daarvan profiteert. Veel anderen leggen juist het loodje', aldus Wallis de Vries.

Neem het aantal kruiden en bloemen in het landschap. Dat neemt door een hoog stikstofgehalte af. 'Dat heeft weer effect op het aantal wilde bestuivers, zoals bijen, zweefvliegen en vlinders. En dat is nog maar één voorbeeld van soortenverlies door de stikstof.'

Oké, maar is dat probleem nu niet opgelost?

Duidelijk, we moeten iets doen aan dit stikstofprobleem als we onze soorten willen behouden. Het lijkt erop dat de coronacrisis de natuur nu een handje helpt. Stikstof wordt immers deels veroorzaakt door de uitstoot van onze auto's en vliegtuigen. Inmiddels staan veel kisten aan de grond en de weg is in tijden niet zo leeg geweest. Zijn we er dan nu?

Helaas, zo snel gaat dat niet. Wallis de Vries: 'Voordat zoiets in de hele keten doorwerkt, ben je minimaal een jaar bezig. En als we ons daarna weer net zo gaan gedragen als voor de coronacrisis, is het effect alweer weg.'

En vergeet een andere grote bron van stikstof niet: de landbouw. 'Daar zijn ingrijpende maatregelen nodig om de uitstoot terug te dringen. Er zitten nogal wat haken en ogen aan die reorganisatie, maar daar moeten we uiteindelijk wel naartoe als we dit probleem willen oplossen. Maar de hervormingen op dat gebied liggen door de coronacrisis nu vrijwel stil. Al wordt er achter de schermen nog wel aan gewerkt.'

Blijvende maatregelen dankzij de coronacrisis

Toch zou deze gezondheidscrisis wel een keerpunt kunnen zijn in het stikstofverhaal, denkt ook Wallis de Vries. 'Als er een moment is waarop we dingen kunnen veranderen, is het nu. We beseffen steeds meer hoe enorm we verweven zijn met de rest van de wereld, en dat dat ecologische consequenties heeft. Maar of die realisatie ook tot blijvende verandering leidt, blijft natuurlijk de vraag.'

Uit De Natuurgids van 1987

KOOLMEZEN BEGINNEN TWEDE BROEDSEL

De koolmezen waarvan de jongen in de tweede meihelft uitvlogen, zijn in juni aan hun tweede broedsel begonnen. Gewoonlijk gebruiken ze daarvoor nestkastjes die door tuin- en vogelliefhebbers zijn opgehangen. Waar kastjes ontbreken, maken ze ook gebruik van andere holtes: spechtgaten, metalen pijpen, soms zelfs brievenbussen.

Een tuinbezitter mag blij zijn met een mezenest in de buurt, een broedsel krijgt voor het uitvliegt ruim tienduizend insecten als voedsel..(en tegenwoordig: rupsen van eikenprocessierups).

AUTO'S EN EGELS

Egels zijn nu erg actief. Direct na de winterslaap begint de paartijd die tot het eind van de zomer duurt. Juist nu zwerft een deel van de vrouwtjes rond op zoek naar paarlustige vrouwtjes. Ze steken vaak straten over en worden dan vaak overreden. Egels vertrouwen zo op hun stekels dat ze zich bij elk naderend gevaar oprollen. Het is hun enige antwoord op gevaar en ze kunnen niet leren dat je voor een auto moet uitwijken. Auto's passen niet in hun wereld..

SINT JAN 24 JUNI

Sint Jan, een belangrijke dag in de zomer, zoals blijkt uit planten- en diernamen: sint Janskruid, Sintjanslot, Sintjansvlinder, Sintjansvlieg. Sint Jans is de christelijke feestdag waarop in heidense tijden de midzomerwende werd gevierd. Op deze dag staat driekwart van onze planten in bloei. Laat die datum laat de nachtegaal zich niet meer horen en maken bomen nieuw lot. Vanaf nu worden de lange zomerdagen weer korter

Sint Janslot in lichtere kleur.

DE DISTELS BLOEIEN

De distels bloeien nu. Langs wegen, in weilanden en braakliggende grond groeien drie soorten: akker-, speer- en kruldistel. De speerdistel heeft de grootste bloemhoofdjes en is bedekt met speervormige stekels. De kruldistel is nog stekeliger, maar de stekels zijn fijner. De akkerdistel is de minst mooie, met bloemhoofdjes in paarsblauw. Het blad is grof getand, de stengel kaler dan die van de andere twee. Op alle drie de distels komen veel insecten af.

speerdistel

akkerdistel

RUPSENVOEDSEL

Brandnetels bieden een menigte insecten onderdak. Die voeden zich met het blad dat hen tevens beschermt. De bekendste zijn de rupsen van onze gewoonste en mooiste dagvlinders, de kleine vos, de dagpauwoog, het landkaartje en atalanta of nummervlinder. Die rupsen vertrouwen niet zonder meer op de bescherming van de brandharen van de netel, maar zijn zelf ook uitgedost met vertakte stekelharen. Rupsen van de **kleine vos** hebben onsmakelijke kleuren, de andere spinnen zich in.

Kleine vos

Lid worden van IVN De Oude Landgraaf?

Vul hier s.v.p uw gegevens in en stuur het formulier naar het secretariaat.

Naam:	Voorletters:	M/V
Adres:	Postcode:	
Woonplaats:	Telefoon:	
E-mail:	Roepnaam:	
Geb.dat.:		

Meldt zich ingaande _____ aan als: (maak s.v.p. een keuze)

O Begunstiger (vrije gave van minimaal €10,- per jaar). U ontvangt 4 x per jaar de INFO.

O Lid/donateur: de contributie bedraagt € 25,- per jaar. Hierin is een abonnement op De Natuurgids ingesloten (8x per jaar) en 4x per jaar het verenigingsblad de INFO.

O Actief lid, als lid van één van onderstaande werkgroepen. Contributie ook € 25,- per jaar. U wordt dan landelijk lid en ontvangt extra 4 x per jaar het blad Mens en Natuur (naast INFO en De Natuurgids).

Werkgroepen:

O Wandelwerkgroep

O Vogelwerkgroep

O Paddenwerkgroep

Voor € 3,- per jaar kan een gezinslid ook lid/donateur worden. Dan s.v.p. de gegevens van deze persoon toevoegen.

Datum: _____ Handtekening _____